

Παπα-Ανδρέας Κωνσταντίνου 1931-1976

Γεννήθηκε στη Χρυσίδα της Κυθρέας στις 7 Μαΐου 1896. Χειροτονήθηκε διάκος το 1931 υπό του Αρχιεπισκόπου Κυρίλλου του Γ΄ στον Ιερό Ναό Αγίας Βαρβάρας στο Καϊμακλί και στη συνέχεια την ίδια μέρα χειροτονήθηκε ιερέας με σκοπό να εξυπηρετήσει την γενέτειρά του Χρυσίδα. Εφόσον χειροτονήθη αυθημερόν διάκος ιερέας είχε το πλεονέκτημα να αποκαλείται μονόπυρος. Με τον τίτλο τούτο μπορούσε να διαβάσει ειδικές ευχές για το ανεμοπύρωμα και για διάφορες πληγές τις οποίες μπορούσε να θεραπεύσει.

Ο Παπα Ανδρέας ήταν καλλίφωνος και γλυκόφωνος και είχε ιδιαίτερη προτίμηση. Με τη χειροτονία του στο Καϊμακλί ισχυροί παράγοντες του Καϊμακλίου με πρωτοπόρο το Νικολάτση Τσάππα του πρότειναν διορισμό ιερέως στην Κοινότητα τους, τον οποίο όμως ο Παπά Ανδρέας αρνήθηκε αφού η χειροτονία του ήταν προορισμένη για τη γενέτειρα του Χρυσίδα.

Ήταν ο πρωτότοκος γιός μιας πολυμελούς οικογένειας με 6 γιούς και 4 κόρες, επιπροσθέτως προς αυτούς είχαν γεννηθεί ακόμη άλλα 3 παιδιά που πέθαναν όμως σε μικρή ηλικία.

Χριστόδουλος Πέτσας

Ο Παπά Ανδρέας σε ηλικία 12 ετών, ακριβώς μετά την αποφοίτησή του από το δημοτικό σχολείο ξενητεύθηκε στο Κάιρο και προσλήφθηκε από το συγχωριανό μας Αντώνη Χριστοδούλου που ήταν εγκατεστημένος εκεί και διατηρούσε μπακάλικο σε κεντρική οδό στο Κάιρο, όπου τον εξυπηρέτησε για 6 χρόνια. Δυστυχώς όμως ο μικρός Ανδρέας χειριζόμενος τη μηχανή κείμα στην υπηρεσία του στον Αντώνη, έκοψε τον αντίχειρα και σε λίγες μέρες έπαθε μόλυνση και ο κ. Αντώνης δεν έδωσε καμιά προσοχή για θεραπεία και ο Χριστόδουλος, (Κοτσινοκάουρος) που τον είχε υπό την προστασία του πριν αναχωρήσει ο μικρός για το Κάιρο, αναγκάστηκε να μεταβεί με καικι τότε στο Κάιρο να το φέρει πίσω στην Κύπρο και να φροντίσει να το θεραπεύσει, γιατί ευρίσκετο σε πολύ άσχημη κατάσταση.

Μετά την αποθεραπεία του ο νέος Ανδρέας Κωνσταντίνου ξενητεύθηκε και πάλι, όχι όμως στο Κάιρο, αλλά στην Αμερική όπου παρέμεινε 8 χρόνια εργαζόμενος στην εγκατάσταση σιδηροδρομικών γραμμών.

Ο σεβάσμιος ιερέας πριν ακόμη ιερωθεί έκρυβε αισθήματα αγάπης και

βοήθειας προς το συνάνθρωπό του και εξεδήλωνε ταύτα σε στιγμές δοκιμασίας ατόμων. Νέος τότε υποδύεται επιτυχώς σε πρωταγωνιστικούς ρόλους πατριωτικών δραμάτων που ανεβιβάζονταν από σκηνής από τον Θεατρικό Όμιλο Κυθρέας και οι εισπράξεις διετίθεντο δια κοινωνοφελείς σκοπούς.

Τα πατριωτικά του αισθήματα έδειξε ακόμη και στον τετραετή επικόν αγώνα της ΕΟΚΑ 1955-1959 παρέχοντας κάθε βοήθειαν στους αγωνιστές, αφηφώντας τις συνέπειες που μπορούσαν να προκύψουν.

Με τον ξενητεμό του στο Κάιρο και την Αμερική συνέτεινε να μάθη πολύ καλά την Αραβική και την Αγγλική γλώσσα. Κατά το έτος 1940 ο τότε Κυβερνήτης της Κύπρου επισκέφθηκε την Κυθρέα για να επιθεωρήσει μερικούς νέους δρόμους που είχαν γίνει στην περιοχή. Ο μόνος που βρέθηκε να ξεναγήσει τον Κυβερνήτην ήταν ο ιερέας της Χρυσίδας Παπά-Ανδρέας Κωνσταντίνου. Τελειώνοντας ο Κυβερνήτης την περιοδεία του ευχαρίστησε το σεπτόν ιερέα εκφράζοντας το θαυμασμό του πως ένας ορθόδοξος ιερέας κατείχε εξαιρετικά την Αγγλική γλώσσα.

Ένα θαύμα του Αποστόλου Ανδρέα που μου διηγήθηκε ο ίδιος ο Παπα-Ανδρέας. Λίγα χρόνια μετά την χει-

ροτονία ταξίδευσε με άλλους χωριανούς για προσκύνημα στο μοναστήρι του Αποστόλου Ανδρέα στην Καρπασία στις 15 Αυγούστου, της Παναγίας, που γίνεται πανήγυρις και εδώ. Έφθασε η ώρα της περιφοράς της εικόνας του Αγίου και όταν στήθηκε για προσκύνημα κόσμος πολύς με τη σειρά προσκυνούσε το εικόνισμα του Πρωτόκλητου. Παρών ανάμεσα στο πλήθος και το όργανο της τάξεως, ένας Τούρκος ιππέας (σουβαρής) επί του αλόγου του, έκπληκτος για τη λατρεία των προσκυνητών είπε μέσα του: «Για δες τους γκιασούρηδες, σεβασμό και λατρεία προς το ξύλο». Την ίδια ώρα και αιφνιδίως το άλογο αφηνίασε, έρριξε τον αναβάτη και άρχισε να τον ποδοπατεί ασυγκράτητα. Είδαν και έπαθαν μερικοί προσκυνητές να καθησυχάσουν το άλογο και να απαλλάξουν το θύμα του από βέβαιον θάνατο. Ο ηγούμενος τότε διέταξε να μεταφέρουν τον πληγωμένο κοντά στο αγίασμα, εκφράζοντας τη σκέψη: «Κάποια πονηρή σκέψη εξέφρασε ενάντια στον Άγιο για να γίνει τόσο κακό στο θύμα». Πράγματι με την περιποίηση που του έγινε συνήλθε ο Τούρκος ιππέας, ομολόγησε ότι καταφέρθηκε εναντίον της εικόνας του Αγίου: «Σε μια στιγμή είπα μέσα μου. Κοίταξε τους γκιασούρηδες λατρεία προς το ξύλο! Νιώθω τώρα ευτυχισμένος που εγλύτω-

σα από βέβαιο θάνατο! Χαρίζω το αλόγο μου στο Άγιο!». Η αξία του αλόγου τότε ήταν περίπου £30, μεγάλη για την εποχή που μιλούμε.

Σε εορτή της Αγίας Μαρίας στις 17 Ιουλίου στην Κυθρέα επρόκειτο να χοροστατήσει ο Αρχιεπίσκοπος Μακάριος ο Γ', Μεγάλη πανήγυρις, η μοναδική που γίνεται στην Κυθρέα. Πολύς κόσμος από την Κυθρέα και τα γειτονικά της χωριά.

Στο τέλος της γιορτής παρετέθη γεύμα από την εκκλησιαστική Επιτροπή του πανηγυρίζοντος Ναού στο οποίο παρεκάθησαν πολλοί ιερείς, επίτροποι και άλλοι προεστοί. Στη διάρκεια του συμποσίου έγινε σύσταση ότι ο Παπά-Ανδρέας τραγουδά εξαιρετικά τα κλέφτικα τραγούδια. Στη σύσταση αυτή ο Μακαριώτατος ένθερμος θιασώτης των κλέφτικων παρώτρυνε αμέσως το σεπτόν ιερέα να πη ένα. Αμέσως ο ιερέας τραγούδησε το κλέφτικο της επιλογής του και με τη μελωδική του φωνή και την άφθαστη μαεστρία που κατέβαλε ικανοποίησε τις προσδοκίες όλων και δέχθηκε τα συγχαρητήρια του Μακαριώτατου και όλων των συνδαιτυμόνων.

Σε ερώτηση του Μακαριωτάτου τι δώρο θέλει να του κάμει, ο Παπα-Ανδρέας απάντησε κάποιαν αύξηση μισθού, γιατί συντηρώ πολυμελή οικογένεια. Σε ερώτηση πόσος είναι

ο μισθός σου, απάντηση £6.00 μηνιαίως. «Θα εισηγηθώ στον Πρωτοσύγγελο της Αρχιεπισκοπής να γίνει £8.00 μηνιαίως».

Κάποιος από τους ιερείς έλαβε το λόγο διαμαρτυρόμενος και «εγώ είμαι πολύτεκνος, Μακαριώτατε». «Είσαι και εσύ πολύτεκνος και άλλοι ιερείς είναι πολύτεκνοι αλλά δεν ξεύρουν όμως να τραγουδούν κλέφτικα».

Με την επιστροφή του στην Κύπρο από την Αμερική νυμφεύθηκε τη Χρυσή Γιαννάκη από την Κυθρέα και εγκαταστάθηκαν στην Χρυσίδα το 1925. Από το γάμο απέκτησαν τα ακόλουθα τέκνα:

Το Ντίνο το 1926, την Παναγιώτα το 1928, το Γιαννάκη το 1929, τη Μαρία το 1931, το Χριστάκη το 1933 και το Στάλιο το 1935. Ο Ντίνος νυμφεύθηκε την Αναστασία Κυριάκου Κιτσιόδη από το Καίμακλί όπου εγκαταστάθηκαν. Η Παναγιώτα συζεύχθηκε τον Αντώνη Ανθούλη από την Κυθρέα όπου εγκαταστάθηκαν. Ο Γιαννάκης νυμφεύθηκε τη Μαρούλα Κανικλίδου από την Κυθρέα όπου εγκαταστάθηκαν. Η Μαρία συζεύχθηκε το Γιάννη Κυπριανού από την Κυθρέα και εγκαταστάθηκαν στη Χρυσίδα. Ο Χριστάκης συζεύχθηκε την Αθηνούλα Γ. Ορείθη από το Καίμακλί όπου εγκαταστάθηκαν. Ο Στέλιος συζεύχθηκε την Τασούλα Χρίστου από τον Κου-